

Kinodvor. Kinobalon.

Moj kino je lahko Kinobalon.

KAUWBOY

a film by **Boudewijn Koole**

Kinodvor.
Mestni kino.
www.kinodvor.org

Ustanova javnega zavoda
Kinodvor js.

Mestna občina
Ljubljana

EUROPA CINEMAS
MEDIA PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

**SLOVENSKI
FILMSKI
CENTER**
JAVNA
AGENCIJA
SLOVENIAN
FILM
CENTRE

FIVIA

ARHIV
SLOVENSKE
KINOMATIKE

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Andrej Rozman – Roza
TU JE NEOKRNJENA

narava
in zelo malo signala.

A upam,
da vseeno uspe
poslat do tebe

LJUBIM TE!

9+

Kauwboy Kauwboy

Boudewijn Koole, Nizozemska, 2011, DCP, 81 minut, v nizozemščini s slovenskimi podnapisi, distribucija FIVIA – Vojnik

Simpatični Jojo živi s svojim očetom na podeželju. Dnevi mu minevajo med samotnimi potikanji po naravi, treningi vaterpola in dolgimi telefonskimi pogovori z mamo, pevko na turneji po Ameriki. Oče se za fanta ne meni dosti; njegov molk prekinjajo le občasni izbruhi jeze. Nekega dne Jojo najde mlado kavko in jo skrivaj prinese domov. Z vso nežnostjo skrbi za nebogljeno živalco, jo hrani, ljubkuje in nauči leteti. A skrivnosti prej ali slej pridejo na dan in mali ptiček ni edina Jojeva skrivnost ...

Kauwboy je med drugim prejel nagrado za najboljši prvenec v Berlinu in Evropsko filmsko nagrado za odkritje leta.

Kinobalon je program za otroke in mlade v Kinodvoru. Z zbirko Kinobalon želimo otrokom približati vsebine filmov in njihov nastanek. Ob igri in branju bodo filmski junaki postali otrokovi prijatelji.

Dodatne informacije: Petra Slatinšek, Filmska vzgoja in program za otroke in mlade Kinobalon, Kinodvor, Kolodvorska 13, 1000 Ljubljana, kinobalon@kinodvor.org, 01/239 22 20.

*Kolofon | Kauwboy • Zbirka Kinobalon, 25. knjižica, prenovljeni natis • Idejna zasnova: Petra Slatinšek • Pripravili: Alenka Veler in Petra Slatinšek • Uredila: Alenka Veler • Kinobalonova spraševalnica: intervju z Boudewijnom Koolejem preveden in prirejen po intervjuju Ute Bethob objavljenem v reviji Kinder Jugend Film Korrespondenz (2/2012, št. 130), intervju z Rickom Lensom pa po intervjuju Gerta Hermansa objavljenem v publikaciji ECFA Journal (2012, št. 2) • Jeza in kako ravnati z njo: Irena Matko Lukan • »Izguba« je res nenavadna beseda: Majda Mramor • Kavka, Kako ravnamo, če v naravi najdemo ptičjega mladiča?: Tinka Bačič • Fotografsko gradivo: iz filma **Kauwboy**, arhiv Christoph Steidla Parente • Oblikoval: WOAF Andraž Filač • Založil: Javni zavod Kinodvor, 2014*

Prenovljeni natis knjižice je omogočil Nacionalni filmsko-vzgojni program v Art kino mreži Slovenije. Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru OP RČV, razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, prednostne usmeritve »Dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podpora socialni vključenosti«.

O filmu so povedali ...

Kaj o filmu menijo učenci OŠ Valentina Vodnika iz Ljubljane in kaj prijateljstvo pomeni njim?

Film mi je bil všeč. Všeč mi je bil lik Joja in njegov odnos do ptice, pa tudi sam kot otrok. Ni mi pa bil všeč odnos med očetom in Jojom, in očetova nasilnost do sina ... Zelo mi je bil všeč zaključek, ko oče končno spozna, kako se je vedel do sina in poizkusi odnos z njim izboljšati. Čeprav je bil film zelo žalosten, je bil tudi realen in bi si ga moralo ogledati več ljudi – sploh starši.

Zala Pavlin, 9. b

Kot smo spoznali v filmu, se lahko spoprijateljiš z živaljo, a je prijateljstvo bolj zapleteno, ker se z živaljo težje sporazumevaš in človek in žival imata po navadi različno življenjsko obdobje. A vseeno je bolje biti prijatelj z živaljo kot, da nimaš prijateljstva.

Bor Bregant, 9. c

Vsak ima slabe lastnosti in trenutke, vsak dela napake in takrat se moramo znati opravičiti oziroma znati odpustiti, čeprav to ni vedno lahko. V prijateljstvu med človekom in živaljo, se mi zdi, da je čisto drugače, čeprav sama takega prijateljstva še nisem izkusila ... Dobra stran takega prijateljstva je, da lahko človek živali zaupa čisto vse, ta pa ga ne bo nikoli obsodila.

Nina Rutar, 9. a

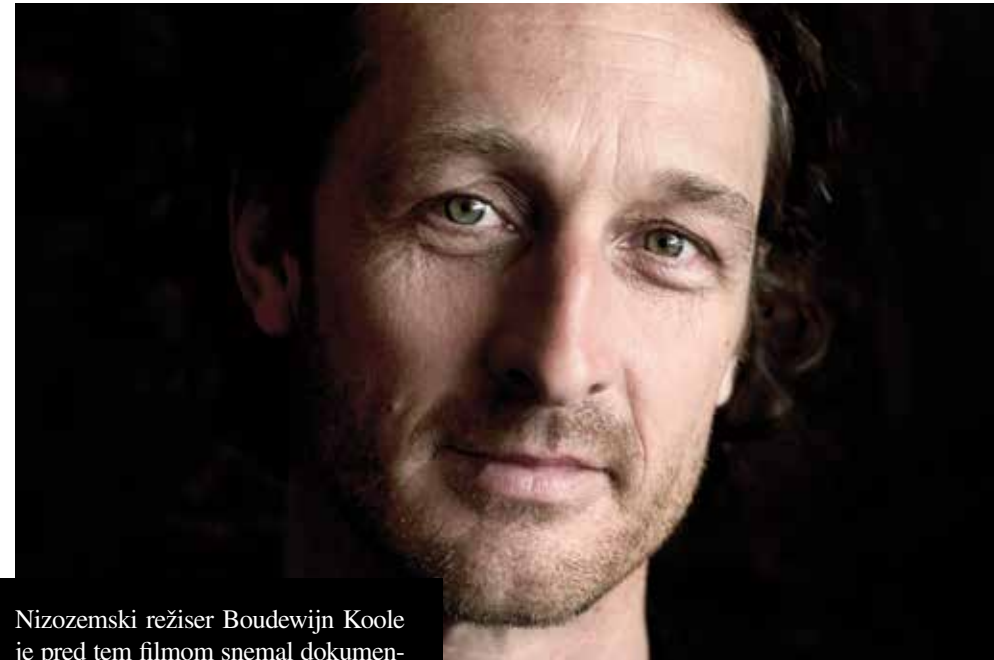
Čeprav je žival človekov najboljši prijatelj, jaz mislim, da ni. Res je, da ko smo žalostni, nam pomaga, da se z nekom pogovorimo. V tem primeru je lahko to žival. Kot je npr. delal Jojo s svojo kavko. Ampak vseeno to ni to. Treba se je pogovoriti s tistim, ki te razume in ti lahko svetuje oz. pomaga. In ne vem, kako bi ti lahko žival pri tem pomagala. Tako je vsaj moje mnenje.

Damir Hutinović, 9. a.

Za spodbudo učencev k zapisu svojih razmišljanj se zahvaljujemo učiteljici Nataši Arčon Triler.

Kinobalonova spraševalnica

Kakšno je bilo ozadje nastajanja filma **Kauwboy**? O tem govorita režiser in glavni igralec.

Nizozemski režiser Boudewijn Koole je pred tem filmom snemal dokumentarce, v katerih je velikokrat portretiral življenje otrok in mladostnikov. **Kauwboy** je njegov prvi igrani film, ki je med mladimi gledalci po vsej Evropi požel velik uspeh.

Od kod ideja za film?

Ko sem bil star deset let, sem imel kavko tudi sam. Nekega dne je priletela na moje okno in bila nato tri mesece moja zaupnica. Potem pa je zletela med špice na kolesu mojega prijatelja in umrla. Zgodba sicer ni avtobiografska, temelji pa na izkušnjah iz mojega otroštva. Vedno sem se potepal, vedno sem bil na poti, plezal sem na najvišja drevesa, se

preizkušal v največjih skrajnostih, vse sem hotel poizkusiti. Tako kot Jojo sem tudi jaz odraščal na obrobju manjše vasi. Za našo hišo je bila avtocesta, za njo pa džungla. Igral sem se z divjimi kuncu, v tem gozdu sem bil velike bitke, tam sem celo zaspal, se prvič poljubljal in se tudi izgubil. Tam je bil moj svet.

Kako ste našli glavne igralce?

Po dolgih avdicijah. Na njih se je preizkusilo tristo otrok. Ko se je pojavil Rick Lens, se je postavil pred kamero in zunaj se je zaslišalo kavkino oglašanje – kjak, kjak. Je bilo to naključje?

»Kauw« je nizozemska beseda za kavko, sestavljenka kauw-boy pa nakazuje zvezo med dečkom in kavko.

Lahko poveste kaj več o Ricku?

Rick je težaven mladenič z mehkim srcem. Kar naprej je z nekom ali nečim v konfliktu, v šoli se zelo težko zbere. V razredu ima posebno mizo in na glavi slušalke, da ohrani pozornost (op. prev. Rick trpi za motnjo hiperaktivnosti in primanjkljajem pozornosti). Je izjemno družaben. Po dveh dneh je že poznal vso filmsko ekipo, to je štirideset ljudi. Takoj se je zaljubil v soigralko, kar je bilo zelo lepo. Toda bilo mu je tudi težko, ko je moral kazati svojo žalost. Globoko je skrita za bolečino in jezo. Prizor, v katerem poje »vse najboljše, draga mama«, je zagotovo tako dober ravno zato, ker lahko za jezo in kričanjem začutimo bolečino in solze. Rickovi starši so se namreč ločili tik pred snemanjem filma. Po poklicu sta njegova mama in oče policista.

Kako ste snemali prizore s kavko?

Delali smo s šestimi mladimi ptiči. Vse, kar vidite v filmu, je posneto tako, kot je bilo. Razen prizorov s kolesom – tam smo uporabili animacijo.

Kaj se vam je med delom za film zdelo najhujše in kaj najlepše?

Najhujšega se ne spomnim. Lepo je bilo pisati scenarij, snemati, montirati. Užival sem prav v vsaki sekundi ustvarjanja filma. Uživam v tem, ko se scenarij spreminja v žive podobe na platnu, uživam, ko jih prikazujem občinstvu. Med projekcijami rad opazujem odzive gledalcev. To je največja nagrada. Nagrada pa je tudi izkušnja, ko delaš s številnimi talenti, ki vsi verjamejo v tvojo zgodbo.

Glavni igralec iz filma **Kauwboy**, Rick Lens, je star 12 let. Pravi, da ni tak kot Jojo – raje kot da bi bil zunaj, v naravi, igra igre na playstation. In kako je bilo njemu na snemanju filma?

Si se moral to, kar govoriš v filmu, naučiti na pamet?

Ne. Režiser mi je povedal, za kaj v zgodbi gre, in potem sem improviziral. Tiste dele besedila, ki sem jih moral povedati dobesedno, so mi prišepetavali, preostalo sem si izmislil sam. Doma sem imel debel scenarij, ampak ga nisem niti enkrat pogledal.

Kako je bilo delati s kavko?

V resnici jih je bilo v gnezdu šest. In na začetku niso bile nič ljubke – smrdele so, bile so vse sluzaste. Ampak bolj kot so rasle, bolj so bile zabavne. Čez nekaj časa so me prosile za hrano, hotele so se ljubkovati, mislile so, da sem njihova mama.

V filmu je kar nekaj presenetljivih prizorov. V enem od njih se s filmskim očetom »pretepata«. Na trenutke je videti, kot da gre precej zares ...

Začelo se je kot zabava, potem pa je postalo kar resno. Seveda so bili vsi ti udarci lažni, a včasih so vseeno zboleli. No, zdi se mi, da igra vedno zahteva tudi nekaj bolečine.

Ob tvojem petju pesmi Vse najboljše, dobi človek kurjo polt ...

To pa ni bilo težko. Moral sem jo peti znova in znova, vsakič malo glasneje, vsakič malo bolj narobe in z bolj jeznim izrazom na obrazu.

Velikokrat je v filmu videti tvojo jezo.

Tudi doma sem tak, kadar sem jezen. Moja družina je to takoj prepoznala. Rekli so, da je Jojo precej podoben Ricku, ki ga oni dobro poznajo.

Ali tudi ti igraš vaterpolo?

Ne, plešem hip hop in street dance.

Tvoja soigralka je mojstrica napihovanja balonov z žvečilnim gumijem. Kako sta se razumela?

Zelo dobro. Ima veliko izkušenj in na snemanju nikoli ni bila živčna. Ampak tisti baloni ... Bili so skrajno nagnusni! Tudi sam sem jih moral nekaj narediti pod vodo. Potem so me pa pošteno bolele čeljusti.

Uf, kako me jezi!

Jojo se tepe z očetom, grize pri vaterpolu, nekega dne skorajda vrže kamen na očetov avto, pa tudi njegov oče se kar naprej jezi. Kako pa takrat, ko ste jezni, ravnate vi? O tem smo povprašali štiri vaše vrstnike: Jana (*J*, 12 let), Piko (*P*, 13 let), Fedjo (*F*, 11 let) in Lizo (*L*, 10 let). Se tudi vam dogajajo podobne reči?

Kaj je zate jeza?

Občutek, ki nam sporoča, da nam nekaj ni všeč. Težko ga je obvladati. (*J*)

Kadar o tistem, kar te razjezi, začneš misliti negativno, pa čeprav mogoče neupravičeno, in postaneš slabe volje. (*P*)

Čustvo, ki izraža izjemno nesoglasje do skoraj vsega. (*F*)

Čustvo, ki ga ima vsak izmed nas. (*L*)

Kaj te najbolj jezi?

Laži in da me nekdo obtoži za nekaj, kar nisem naredil. (*J*)

Kadar me mama ne poslušša, ko ji hočem kaj povedati, in kar naprej govori svoje. (*P*)

Če se kdo dela norca, ko ti kaj spodleti. (*F*)

Če je kdo nesramen, neprijazen do kogarkoli. (*L*)

Kako ravnaš kadar si jezen/jezna?

Ne prav dobro, saj se zelo hitro razjezim. (*J*)

Poskušam se umiriti in ne izgubiti nadzora nad jezo, tudi če sem v tistem trenutku sama. Če se s kom prepiram, se res trudim, da ne začnem vpiti nanj. (*P*)

Ko sem jezen, sem besen na ves svet, tudi na tiste, ki mi niso nič naredili. (*F*)

Umaknem se. (*L*)

Kako se pomiriš, kadar si jezen/jezna?

Največkrat tako, da me vsi pustijo na miru. (*J*)

Nimam kakšne posebne tehnike, da bi se pomirila. Enostavno čas naredi svoje. (*P*)

Vedno se pomirim sam od sebe, ampak to lahko traja ves dan. (*F*)

Grem brat dobro knjigo. (*L*)

Kaj je največja neumnost, kar si jih naredil/a, ko si bil/a jezen/jezna?

Ko sem bil še majhen, sem se spotaknil ob pločnik, razjezil sem se in brcnil vanj. Samo še bolj me je bolelo! (*J*)

V jezi po navadi ne delam neumnosti. Morda sem kdaj kakšno naredila, pa se tega ne spomnim. (*P*)

Zaenkrat še nisem naredil nobene večje neumnosti zaradi jeze. (*F*)

Nekoga sem udarila. (*L*)

Zaradi česa se najbolj pogosto jezijo tvoji starši?

Zaradi prometa na cesti. (*J*)

Kadar se ne oglasim na telefon in jih potem pozabim poklicati nazaj, če si ne obujem copatov, ne spim v pižami, kadar se nočem učiti z njimi ali kadar v šoli dobim slabo oceno. (*P*)

Zaradi moje površnosti. (*F*)

Če naredim kakšno neumnost. (*L*)

Je kdaj kdo od tvojih staršev v jezi naredil kaj neumnega?

Mama je bila nekoč zelo jezna name in mi je na tla vrgla sladoled, nato pa od jeze še skočila nanj. (J)

Ne. Mogoče je edino res smešno to, da ko se mama razjezi, včasih začne kar kričati in je potem videti zelo trapasto. (P)

Kadar so jezni, vendar je situacija smešna, in se trudijo ostati resni in strogi, čeprav jim gre na smeh. (F)

Ko so starši jezni, ni smešno. Pa tudi neumnosti ne počnejo. (L)

Kako se starši pomirijo, kadar so jezni?

Mama gre ven na sprehod ali na tek. (J)

Mislím, da s časom pozabijo in se umirijo. (P)

Tega pa jaz žal ne vem. (F)

Objamejo me. (L)

Jeza in kako ravnati z njo

Jezni postanemo, ko ugotovimo, da prihaja do razhajanja med tem, kar bi se po našem moralu zgoditi, in tem, kar se v resnici dogaja. Za to je lahko nešteto razlogov: določena situacija, ko ne ravnamo tako, kot bi si želeli, ko smo nemočni in nebogljeni ali pa se nam godi krivica, včasih nas jezijo starši ali drugi odrasli ... Jeza je vsakdanje čustvo, ki ga doživljamo vsi. Lahko je tudi pozitivno, saj nam pomaga, da gremo lažje čez ovire in se postavimo zase. Velikokrat nas privede do spora z bližnjimi, s prijatelji, z učitelji. Če konfliktov ne znamo rešiti mirno, lahko pride tudi do nasilja. Pomembno je, da smo drug do drugega spoštljivi in poskušamo ohraniti dobre odnose. Največkrat se prepiramo prav z ljudmi, ki jih imamo najraje.

Od otroštva pa do odrasle dobe se učimo, kako jezo izraziti na neškodljiv način in kako jo nadzorovati. Žal tudi nekateri odrasli tega še ne znajo najbolje. Nekateri se na čustva jeze odzovejo tako, da planejo (kričijo, grozijo, kaj razbijejo ...) ali pa se umaknejo (so tiho, se zaprejo vase, se delajo, da se ni nič zgodilo ...). Zaradi vseh teh ravnanj se lahko pojavijo občutki krivde in strahu. Nekateri ljudje agresivnost usmerijo proti drugim in okolju, drugi proti sebi. Najbolje pa je, da se, ko smo jezni, pogovorimo.

In kako ravnati z jezo? Najprej moramo spoznati svoja čustva: ugotoviti, katere situacije določeno čustvo izzovejo. Raziščimo, zakaj nas je jeza preplavila, in poskušajmo ugotoviti, kakšne so naše želje, nato pa jih skušajmo izraziti in se o njih pogovoriti. Načini so različni tako, kot smo različni ljudje: nekateri potrebujejo nekaj časa, da se umirijo (se umaknejo), drugi lahko zelo hitro povedo, kaj jih je razjezilo in kaj potrebujejo, tretji predlagajo, kako bi lahko neko napako popravili, kaj spremenili ... Razmislímo, ali bi si lahko v trenutku jeze zastavili taka vprašanja: *Kaj zdaj čutim? Kako je do tega prišlo? Kako naj to izrazim na miren način? Kaj si želim? Kaj potrebujem? Kako naj ravnam, da do tega pridem? Koga naj prosim za pomoč oz. kdo ali kaj mi lahko pri tem pomaga? Kaj čutim do sebe, do drugega, do okolja? Kako naj ravnam, da ne bom koga ranil/a oz. česa poškodoval/a? Kaj naj naredim, da se to ne ponovi, da sem bom bolje počutil/a?* O odgovorih in vprašanjih se pogovorite s prijateljico/prijateljem ali pa z odraslim, ki ga imate radi. Najverjetneje pa vas bo medtem jeza že minila ...

»Izguba« je res nenavadna beseda

Uporabimo jo takrat, ko nekaj dragocenega, nenadoma, ne da bi se mogli na to pripraviti, odide iz našega življenja, ko začutimo, da je s tem odšel tudi del nas. In izgubljam v življenju kar pogosto.

Ko smo čisto majhni, imamo ob sebi igrače, mehke tolažnice, ki nam pričarajo nekaj utehe takrat, ko naši ljudje ne morejo biti ob nas. Že od prvega diha dalje živa bitja iščemo povezanost s svetom, še posebej ljudje. Nismo ustvarjeni za samotarje. Ko smo čisto majhni, o svojih doživljanjih jasno in takoj z jokom sporočamo svetu okoli sebe, da nam nekaj ni všeč. Morda takrat, ko se je izgubil naš mehki medvedek – saj ga še hranite nekje med spomini, ne? Če to ni bil medved, pa je bila kakšna druga igrača. Ko se je zgodilo, da ste jo zares izgubili, so vam ponujali nadomestke, in takrat je bilo težko. Trajalo je, da je nova igrača začela postajati vsaj malo podobna oni pravi, da je vsaj malo spet prav zadišala ... Tudi ko zamenjamo svoje poznano okolje, ni lahko, pa čeprav le zapustimo svojo sobo, ker bomo dobili novo, lepšo. Navežemo se denimo tudi na kolo in druge

predmete, ki smo si jih navadno kar nekaj časa želeli, zgodi pa se, da izginejo, da nam jih kdo pokvari ... Ko dobro premislimo, ugotovimo, da se nam izgube dogajajo kar pogosto. Ko poskušamo nadomestiti predmete in nežive reči, to še nekako gre, ob izgubi nam dragih, živih spremljevalcev pa se znajdemo v čisto drugem položaju. Taka izguba povzroči močan duševni pretres. Nanj se ljudje odzivamo vsak na svoj način, a vsi se skušamo iz hude čustvene stiske izvleči.

Ko se nam zgodi, da izgubimo ljubega človeka, najprej ne moremo verjeti, da je to res. Obupani smo, želimo si, da bi se zgodil čudež, da bi nam nekdo rekel, kako so vse le hude sanje, da je to pomota. Jokamo sami, pa na ramenih naših dragih, s katerimi smo se znašli v isti stiski. Kričimo, besnimo, se otepamo, udarjamo, obnemogli obstanemo. Le težka se umirimo. Drugi pa morda povsem utihnejo, se umaknejo, zavlečejo v kot in svojo žalost najprej nemo vzamejo vase. Ko se počasi izvlečemo iz prvega krča, se še kar borimo s kruto resnico. Malo že verjamemo, da se je zgodilo, povsem pa ne. Zgodi se, da še kar pričakujemo, da se bodo naši ljubi od nekod vrnili, zalotimo se, kako pogledujemo k vratom, čakamo na klic ... Preživljamo težke čase, ponoči nas mučijo more, težko najdemo svetle misli, kar spali bi, ni nam do lepega jutra, ki vendar vsak dan vstane.

To je čas, ko ljudje zelo potrebujemo drug drugega. Ni prav, da bi bili sami. Tudi tisti, ki navzven kažejo, naj jih pustimo pri miru, nas v resnici potrebujejo. Žalosti jim ne moremo odvzeti, a pomembno je, da začutijo, da vendarle niso ostali povsem sami. Nimamo prav, če sklepamo, da bomo žalostne ljudi s svojo pozornostjo motili. Res pa je, da smo morda v stiski tudi mi, saj z žalostjo drugih pogosto ne znamo ravnati – bojimo se tudi zase, za svoje razpoloženje.

Otroci se ob izgubi svojih pomembnih ljudi radi zatečejo v namišljeni svet. Naš junak Jojo ne zmore sprejeti resnice, da je njegova mati umrla, čeprav je minilo že nekaj časa, odkar sta jo z očetom pokopala. Njegov oče žaluje na svoj način. Komaj zmore vsakodnevne obveznosti, sin pa v silni stiski opravlja vse potrebno in se v domišljiji, ki jo je kar zamenjal za resnico, srečuje z mamo. Potrebuje čas, da zmore pogledati izgubi v oči. Deček nato najde neboljšenega ptička in se nanj naveže. Posebno vez in občutja, ki so tako pomembna in človeška, najde v skrbi za ptico. Oče si v tem času niti malo ne drzne misliti na to, da bi se spet s kom povezal, saj v njem vlada strah pred novo izgubo, pred izgubo, ki lahko spet zabolí. Zato poskuša sina grobo odvrniti od novega prijatelja. A ko skupaj pokopljeta ptico, se združila v bolečini in novi resničnosti.

Ob izgubi se ljudje ustavimo, zlezemo vase, začutimo, kako zelo smo povezani, kako smo prišli na ta svet z namenom, da svoj enkratni biser pokažemo soncu in z njim obsijemo svoje bližnje. Ob tem se pokaže naša želja, da bi bili drug drugemu v pomoč, da bi nam bilo lepo, ko bi kaj podarili, in najzlahotnejše, kar lahko damo naprej, je del nas, naše sočutje in namen, da napravimo drug drugemu dobro.

Kavka

Kavke spadajo v družino vranov. To so zelo družabne in bistre živali. Imajo odličen spomin in zelo hitro se učijo. Po umskih sposobnostih prekašajo večino drugih ptic. V družino vranov uvrščamo tudi krokarje, vrane, planinske kavke, srake, šoje ...

Kavke so manjše od vran, merijo le nekaj čez trideset centimetrov. Imajo svetlomoderne oči, črn kljun in črne noge. Tudi perje je skoraj povsem črno, sivo je le zatilje. V naravi so bivališča kavk listnati gozdovi, parki, žive meje ... Pogosto jih slišimo, kako se oglašajo s ponavljajočim se »kjak«. Prehranjujejo se z drobnimi živalcami, kot so na primer žuželke in polži, s sadjem, semeni, pa tudi z mišmi in mladimi pticami. Živijo v jatah. Med seboj si pomagajo pri iskanju hrane, skupaj odganjajo plenilce, branijo mladiče in prenočujejo. Jato vodi najpogumnejši samec, ki dobi tudi najlepšo samico in najboljši kraj za gnezdo.

Kavke se pariyo spomladi. Gnezda si naredijo v drevesnih duplih, skalnih špranjah ali zidnih razpokah, pa tudi na podstrehah in v vdolbinah na starih cerkvah, gradovih in razvalinah, mestnih stavbah. Samica v gnezdo izleže 4 do 6 svetlo-modrih, črnolisastih jajc. Kavke imajo večinoma vse življenje istega partnerja. Samec daje samici poslastice in ona jih ljubeče sprejema. Če eden od partnerjev zbolji, drugi ostane z njim. Skupaj posedata na veji in si negujeta perje.

Kavkini mladički so ljubki in igrivi. Nenehno raziskujejo in stikajo naokoli. Z igro pridobivajo spretnosti, ki jim bodo prišle prav, ko bodo odrasli in si bodo morali sami iskati hrano ter vzpostaviti primeren položaj v jati, se izogibati plenilcem in si najti partnerja.

Kako ravnamo, če v naravi najdemo ptičjega mladiča?

Jojo na enem od svojih potepanj najde mladiča kavke, ki je padel iz gnezda. Vzame ga domov in ga poskuša udomačiti. V filmu izvemo, da kavke v ujetništvu lahko doživijo 25 let. Ker so vsejedi, jih ni težko hraniti: zadovoljne so s koščki mesa, jajci, polento, krušnimi drobtinami, oreščki in sadjem. Potrebujejo veliko pozornosti in zelo se navežejo na ljudi. Povzročajo pa tudi težave: skrivajo drobne predmete, kakajo vsepovsod, brskajo po smetnjakih ...

Seveda takrat, ko najdemo ptičjega mladiča – tako kot Jojo – najprej pomislimo, da je ptiček zapuščen in potrebuje našo pomoč. Najraje bi ga kar takoj odnesli domov in skušali poskrbeti zanj. S tem pa bi v resnici verjetno naredili več škode kot koristi. Za ptička najbolje poskrbijo njegovi starši. Ne le za prehrano. Od staršev se mladič nauči stvari, ki se jih od nas ne more: ustreznega vedenja in oglašanja.

1. Če najdemo mladiča, ki še ni operjen, nemudoma poiščemo gnezdo in ga čim prej vrnemo vanj. Starši ptička ne bodo zapustili, če se ga dotaknejo ljudje, saj ga prepoznavajo po oglašanju in videzu in ne po vonju. Če gnezda ne najdemo, mladiča položimo v škatlo in ga namestimo na višje, zavetno mesto v bližini.
2. Če je mladiček puhašt, operjen in skače naokoli, ga ni treba vračati v gnezdo. Njegovi starši so v bližini in iščejo hrano. K ptičku se bodo vrnili, ko bomo odšli.
3. Če zagotovo vemo, da smo naleteli na zapuščenega mladiča (denimo ko najdemo oba ptičja starša mrtva), pokličemo v zavetišče za prostoživeče živali, kjer nam bodo svetovali o nadaljnjih korakih.

Povzeto po spletnih straneh Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, www.ptice.si

Udomačeni krokar Orhan – cartanje in lumparije

Če se odločimo posvojiti ptiča, ki običajno ne živi v ujetništvu, to za sabo pometne veliko odgovornost. Tak ptič kasneje v naravi ni sposoben preživeti sam. Obiskali smo zlatarja Christoph, ki ima krokarja Orhana, s katerim prijateljujeta že 13 let.

Krokarji so zaščitene živali in jih ne moreš kar tako vzeti iz narave in odnesti domov. Christoph je Orhana dobil od neke lovske družine, ko je bil krokarček star dve leti. Od takrat sta nerazdružljiva, saj se krokarji na skrbnika zelo navežejo in ga imajo za svojega partnerja. Kaj to pomeni v vsakdanjem življenju? Christoph ima družino, ki pa ptiču ne predstavlja ničesar drugega kot konkurenco – na ženo je ljubosumen, do hčerke pa se vede tako, kot da ne bi obstajala. Pomemben je le Christoph: le on in prav nihče drug ga lahko boža, ves čas sta skupaj, vsepovsod mu sledi.

Orhana vzmiri vse, kar ni del vsakodnevne rutine. Če je kakšen dan kaj drugače kot običajno, je zanj pokvarjen in je slabe volje. Rad se vozi v avtu, a le če gresta s skrbnikom vsak dan po isti poti – kadar ni tako, s kljunom opozarja, da mu to ni všeč. Tudi na rdečem semaforju ne mara čakati. Najraje ima čohljanje, ure in ure bi lahko sedel v Christophovem naročju in se pustil razvajati. Je vse, a najraje tisto, kar ima na krožniku Christoph, naravnost pa obožuje rogljičke, krofe, čokolado ...

Doma ima Orhan svojo kletko, ko je zunaj hiše, se prosto giblje, a daleč od nje ne gre. Pomembno je, da ve, kje je njegov prostor za kakanje, drugače bi kakce puščal vsepovsod. V delavnici, kjer krokarjev skrbnik preživi večino dneva, se Orhan prosto giblje, za obiskovalce se ne spremeni. Ko pa ušpiči kakšno neumnost, dobro ve, zakaj mora ždeti v kletki. Poleg čohljanja so lumparije tisto, kar najbolj obožuje! Christoph mora ves čas paziti, da mu krokar ne izmakne kakšnega dragega kamna, ki ga potem skrrije tako, da ga ni mogoče najti ...

Mmm, te mika slastna jabolčna pita?

Testo :

350 g gladke pirine moke

150 g masla

100 g sladkorja (v prahu)

pol zavitka pecilnega praška (ali vinskega kamna)

1 zavitek vaniljevega sladkorja

2 rumenjaka

4 žlice kisle smetane

Nadev :

jabolka (količina po želji)

50 g rjavega sladkorja (ali javorjev sirup)

ščepec cimeta

Moko in pecilni prašek presejemo na delovno površino. Dodamo maslo, sladkor, vaniljev sladkor, rumenjaka in kislino smetano. Zamesimo testo. Testo naj nato počiva na hladnem vsaj pol ure, medtem pa pripravimo jabolčni nadev. Jabolka naribamo, dodamo sladkor in cimet. Testo razdelimo na dva dela in razvaljamo. V pekač položimo prvo plast testa. Pekač s testom damo v ogreto pečico na 180 stopinj. Po petih minutah ga vzamemo iz pečice in ga posujemo z jabolčnim nadevom. Na vrh jabolk razporedimo preostalo testo. Pečemo pri 180 stopinjah od 45 do 60 minut. Dober tek!

Kamenčkanje

To staro igro, ki je še najbolj podobna žongliranju, poznajo skorajda po vsem svetu. Zanj potrebujemo pet okroglih kamenčkov primerne velikosti in oblike – ne smejo biti ne preveliki ne premajhni. Pomembno je, da lahko vseh pet kamenčkov spravimo v eno dlan in da jih lahko z lahkoto pobiramo s tal. Igro lahko igrata dva igralca ali pa tudi več.

1. Štiri kamenčke položiš na tla (lahko pa tudi kam višje, da jih je lažje pobirati – na mizo, stol, vejo, kamnito ograjo ...), enega obdržiš v dlani. Tega nato vržeš v zrak in medtem hitro pobereš še en kamen s tal ter uloviš tistega, ki si ga vrgel/vrgla v zrak. Če ti je uspelo v roki obdržati oba kamenčka, nadaljuješ z igro. Tistega, ki si ga pobral/a s tal, odložiš in nadaljuješ igro enako kot prej, le da tokrat pobereš s tal drugi kamenček. Če ti pri katerem od kamenčkov spodleti, moraš igro začeti znova, od začetka (s prvim kamenčkom), če pa ti uspe pri vseh, je na vrsti naslednja udeležena oseba. Na prvi stopnji zmaga tista, ki ji je uspelo nalogo opraviti v najmanj poskusih.

Igra poteka podobno kot v prvi stopnji, le da je zdaj treba s tal pobirati po dva kamenčka. Torej: v zrak vržeš en kamenček, medtem poskušaš s tal pobrati dva kamenčka hkrati.

3. V zrak vržeš dva kamenčka, s tal pobereš po enega.

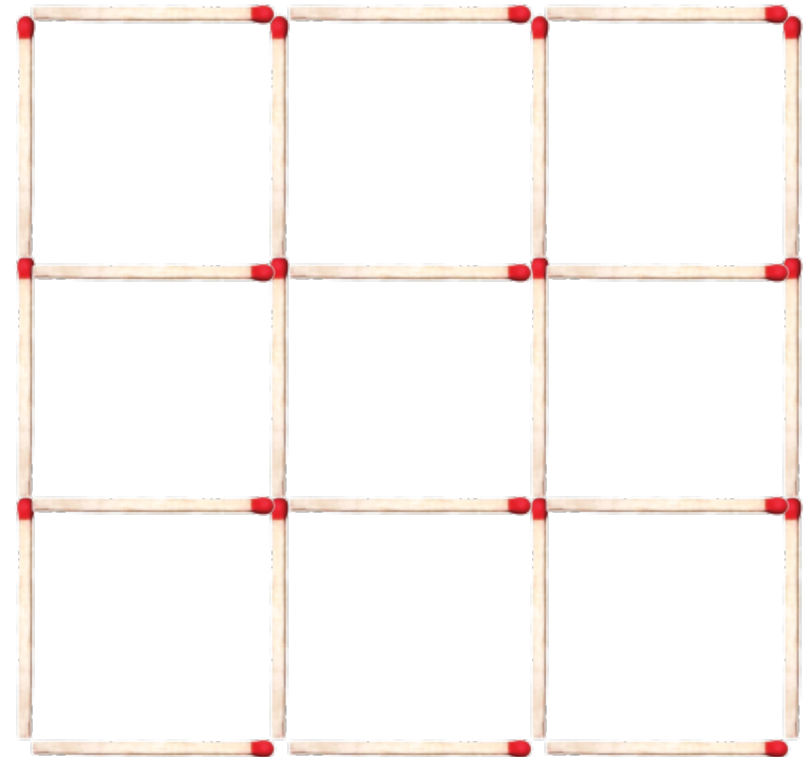
V zrak vržeš tri kamenčke in enega pobereš.

S partnerji pri igri pa si lahko izmisliš še svoje različice težavnostnih stopenj. Obilo užitka!

Igra z vžigalicami

Za to igro potrebuješ 24 vžigalic. Postavi jih tako, kot kaže slika, in poskusi rešiti naloge.

1. Odstrani štiri vžigalice tako, da ostane pet kvadratov.
2. Odstrani šest vžigalic tako, da ostane pet kvadratov.
3. Odstrani šest vžigalic tako, da ostanejo trije kvadrati.
4. Odstrani osem vžigalic tako, da ostanejo štirje kvadrati.
5. Odstrani osem vžigalic tako, da ostanejo trije kvadrati.
6. Odstrani osem vžigalic tako, da ostaneta dva kvadrata.

15. ONDER WATER

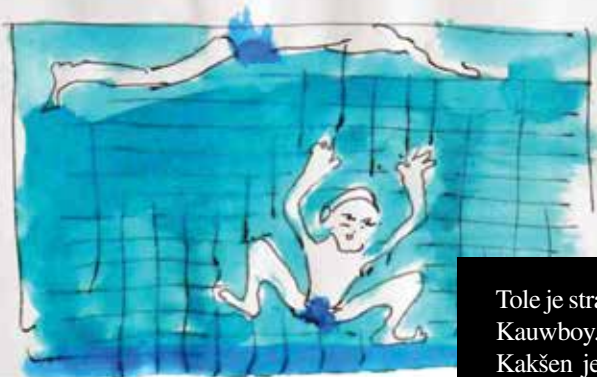

onder
gedruwd
Jojo rustig
gewoerd

lichaam
jejo
onder
water.

VOET
EDWIN

Tole je stran iz snemalne knjige za film Kauwboy. Se spomniš tega prizora? Kakšen je v filmski različici? S svojimi besedami opiši, kaj se na slikah dogaja.